

2014-02-10

Dnr 2012-2014/494 1 (21)**

Bilaga till Lantmäteriets
Budgetunderlag 2015-2017

Nyttovärdering Inspire - uppdrag i Lantmäteriets regleringsbrev för 2014

Innehåll

Uppdraget och dess genomförande	2
Inspire-direktivet	3
Den svenska infrastrukturen för geodata	4
Bedömning av nyttor med infrastrukturen för geodata	8
• Data är väl beskrivet och samlade i en gemensam katalog. Den Nationella Geodataportalen	8
• Ett avtal och en årlig avgift ger tillgång till geodata från 18 myndigheter	9
• Geodata är harmoniserade och möjliga att kombinera	12
• Data tillhandahålls via standardiserade tjänster	13
• Mötesplatser för erfarenhetsutbyte har skapats	14
• Geodata från källan istället för kopior av databaser används (ajourhållet och aktuellt data)	15
• Olika verksamheter använder mer geodata	16
• Sammanfattning av nyttoexemplen	20

Lantmäteriet

Lantmäterigatan 2 SE 801 82 Gävle
Tel. växel: 0771 636363
Internet: www.lantmateriet.se

Uppdraget och dess genomförande

I Lantmäteriets regleringsbrev för 2014 (2013-12-19) fick Lantmäteriet i uppdrag att

"..beskriva och värdera de hittills uppnådda nyttorna samt ange vilka myndigheter, organisationer eller andra som tillgodogjort sig nyttorna i Sverige av genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen"

I genomförandet av uppdraget har Lantmäteriet utgått från de konkreta och synliga resultat som hitintills åstadkommit i arbetet med att genomföra Inspire och skapandet av den infrastruktur för geodata som Inspire syftar till, dvs. nyttor i form av att data och tjänster är väl beskrivna och lätta att hitta, är tillgängliga till enhetliga villkor och genom standardiserade tjänster, osv.

Det är dock mycket svårt att kvantifiera de nyttor som skapats och att också redovisa dem i monetära termer. Det är ogörligt att närmare precisera vilka aktörer som har tillgodogjort sig olika grad av nyttor av infrastrukturen. Nyttoredovisningarna här måste ses som exempel på var och vilka nyttor som har uppstått och exempel på hur dessa skulle kunna beräknas.

Med tanke på den mycket korta tid som stått till buds för att genomföra uppdraget bygger redovisningen på en sammanställning och vidare bearbetning av tidigare inhämtade uppgifter, framför allt intervjuer med ett antal statliga myndigheter och kommuner som genomförts inom ramen för Inspirearbetet¹.

De nyttor som redovisas är vidare främst uppskattningar av nyttor som kan härledas till själva infrastrukturen för geodata, som till stor del skapats för att uppfylla kraven från Inspire. Exempel på beräkningar av nyttor som uppstår har här främst redovisats för de parter som deltar i Geodatasamverkan (se *Geodatasamverkan* nedan). Nyttor finns förstås inom alla sektorer som använder geodata - i de delar av offentlig sektor som idag står utanför Geodatasamverkan, i näringslivet och hos allmänheten. Infrastrukturen gör det enklare att söka, finna, värdera, använda och kombinera data.

Exempel på sekundära nyttor, nyttor av att data i sig används i en verksamhet, redovisas i det sista avsnittet (*Mer data än tidigare*). Kostnads-nyttoanalyser för Inspire och liknande geodataprojekt, som också innefattar analys av nyttor av att data används, har genomförts på olika håll i Europa. En summering av dessa (2009)

¹ *Insamling av nyttor med infrastrukturen för geodata*, Lantmäteriet 2013, M Svensson och A Sundvall

finns redovisade i en rapport som framställts på uppdrag av Lantmäteriet².

Inspire-direktivet

Infrastructure for Spatial Information in Europe, (2007/2/EG³)

Direktivets bakgrund⁴ är behovet av bättre tillgång till information för att utforma och genomföra EU:s miljöpolitik. Medlemsstaterna ska skapa och driva infrastrukturer med enkelt användbara elektroniska tjänster som gör informationen tillgänglig via Internet för dels allmänheten inom EU, dels myndigheter, kommuner och enskilda organ som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter inom EU i deras arbete som rör miljön.

De offentliga myndigheter som innehar den information som träffas av direktivet, informationsansvariga myndigheter, är enligt direktivet skyldiga att tillgängliggöra informationen för allmänheten och att dela informationen med andra myndigheter inom Sverige och övriga EU (datadelning). Ett nät med olika typer av tjänster byggs upp (nättjänster), t.ex. sök-, visnings- och nedladdningstjänster, och information och tjänster harmoniseras dvs. ska följa vissa bestämda specifikationer så att de kan kombineras och fungera med annan information och tjänster från andra källor. Det får inte finnas onödiga hinder för tillgång till data i form av begränsande användarvillkor, krångliga avtal, etc. Medlemsstaterna ska via nationella portaler, kopplade till Kommissionens Inspire-geoportal, ge tillgång till sina respektive nättjänster och sin information.

Direktivet är implementerat i svensk lagstiftning genom lag⁵ och förordning⁶ om geografisk miljöinformation. I förordningen ges Lantmäteriet uppdraget att samordna arbetet med genomförandet av Inspire i Sverige och den svenska infrastrukturen för tillgång till och utbyte av geografisk miljöinformation.

Den övergripande samordningen

1 § Lantmäteriet ska samordna den svenska infrastrukturen för tillgång till och utbyte av geografisk miljöinformation genom att se till att

1. det i Sverige finns ett sammanhängande system för informationen,
2. det på Internet fortlöpande finns en fungerande ingång till systemet,
3. informationshanteringstjänster samordnas så att systemet kan fungera väl, och
4. systemet är samordnat med det system för geografisk miljöinformation som finns inom Europeiska unionen.

Lantmäteriet ska vara kontaktpunkt för Europeiska kommissionen i frågor som rör den svenska infrastrukturen för tillgång till och utbyte av geografisk miljöinformation.

² Kostnads- nyttoanalys för Inspire-direktivet (2009), Enveco Miljökonsult AB

³ http://www.geodata.se/upload/dokument/Inspire/inspire_direktiv.pdf

⁴ Texten i huvudsak hämtad från prop. 2009/10:224

⁵ SFS 2010:1767

⁶ SFS 2010:1770

Den svenska infrastrukturen för geodata

Inspiredirektivet kan sägas vara den motor som drivit och påskyndat utvecklingen av den svenska infrastrukturen för geodata. Direktivet kan även ses som ett genombrott för utvecklingen av e-samhället eftersom det tar ett gemensamt rättsligt grepp om frågor kring elektronisk tillgång till och utbyte av samhällets informationsresurser inom geodataområdet.

I propositionen med förslag till lag om geografisk miljöinformation lyfter regeringen fram Inspire-direktivets betydelse för infrastrukturen för geodata (rumslig eller geografisk information) i ett vidare perspektiv liksom nyttan av en sådan väl fungerande infrastruktur:

”Direktivet bidrar till att lösa flera problem som den rumsliga informationen förknippas med i dag, bl.a. svårigheten att få tillgång till informationen, bristande kvalitet, problem vid informationsdelning mellan myndigheter.”

”Infrastruktur för rumslig (geografisk) information kan beskrivas som en sammanhängande helhet av information tillsammans med olika förutsättningar för att göra informationen tillgänglig och användbar (t.ex. regelverk, tjänster för att söka, hitta och använda informationen samt system för samverkan mellan olika aktörer). Rumslig information används i alla delar av samhället – inom miljöområdet, i jord- och skogsbruket, i transportinfrastrukturen, inom tele och energi, beredskap och säkerhet samt planering, byggande och förvaltning. Inom statlig och kommunal förvaltning får rumslig information en allt större betydelse som medel för att effektivisera planering, beslut och uppföljning. Näringslivet efterfrågar information och tjänster för användning inom affärsutveckling, transportsektorn, media, turism och fritid. Rumslig information används t.ex. som grund för ärendehantering, ledning av räddningstjänstsinsatser, miljöövervakning, positionering, trafikledning, planering och byggande och inte minst som grund för tjänsteutveckling. En strukturerad hantering av informationen är en förutsättning för att utveckla e-tjänster inom samhället. Samtidigt som rumslig information används av många olika organ för vitt skilda tillämpningar så produceras och förvaltas den av många olika organ. Detta ställer krav på att det finns en grundläggande struktur för infrastrukturen som klargör för parterna hur olika frågor av gemensamt intresse bör hanteras.”

Regeringen har fattat en rad beslut för att främja utvecklingen av en nationell infrastruktur för geodata. Lantmäteriet har i sin instruktion (SFS 2009:946) ett nationellt samordningsansvar inom geodataområdet, likaså ett ansvar för de nationella geodetiska referensnäten och för samordning inom mät- och kartområdet.

4 § Lantmäteriet har ett nationellt samordningsansvar för produktion, samverkan, tillhandahållande och utveckling inom området för geografisk information och fastighetsinformation (geodataområdet).

5 § Lantmäteriet ska [...]

5. ansvara för de nationella geodetiska referensnäten,

6. verka för enhetlighet, samordning och kvalitet inom mätningområdet och inom det karttekniska området, [...]

Som stöd i denna samordningsroll inrättade regeringen Geodatarådet med företrädare för ett antal myndigheter, med centrala uppgifter eller intressen, inom området och för kommunerna.

19 § Inom Lantmäteriet finns Geodatarådet som ger råd i frågor som rör Lantmäteriets samordnande roll inom området för geografisk information och fastighetsinformation (geodataområdet).

Geodatarådet ska

1. medverka i arbetet med en nationell strategisk plan för den samlade informationsförsörjningen inom geodataområdet,
2. behandla frågor av principiellt och gemensamt nationellt intresse inom geodataområdet,
3. bidra till utvecklingen av den nationella och internationella infrastrukturen inom geodataområdet genom att exempelvis stödja tillämpningen av standarder,
4. medverka till ökad samordning mellan berörda myndigheter i frågor om informationsutveckling och tillhandahållande av information, och
5. medverka till samordningen av infrastrukturen för tillgång till och utbyte av geografisk miljöinformation. Förordning (2010:1771).

Lantmäteriet fick 2006 ett första regeringsuppdrag att i bred samverkan ta fram en nationell strategisk plan för den samlade informationsförsörjningen inom geodataområdet. I den *Nationella geodatastrategin 2007* identifierades 8 insatsområden⁷:

1. Samverkan i nätverk som grund för infrastrukturen
2. Informationsstruktur
3. Teknisk infrastruktur
4. Nationell metadatakatalog
5. Geodetiska referenssystem
6. Forskning, utveckling och utbildning
7. Regelverk
8. Finansierings- och prismodeller.

Många av insatsområdena har tagits om hand i ett gemensamt projekt - Geodataprojektet, där myndigheter, kommuner och företag deltar. Insatserna fokuserades initialt på att ta fram en verksamhetsmodell och en teknisk infrastruktur för hur geodata och tjänster skulle tillhandahållas nationellt och inom EU. Verksamhetsmodellen har bl.a. skapat förutsättningar för den datadelning enligt Inspire som ska ske på både nationell och europeisk nivå - Geodatasamverkan (se nedan). Utveckling av den tekniska infrastrukturen har resulterat i den nationella Geodataportalen som underlättar för användarna att söka, hitta, titta på och hämta data och är noden för Sveriges samverkan i Europa enligt Inspire-direktivet. Det är viktigt att här understryka att förvaltning och utveckling av såväl verksamhetsmodell som den tekniska infrastrukturen fortgår kontinuerligt.

⁷ Geodatastrategin har uppdaterats 2008, 2009 och 2012. I den senaste versionen har insatsområdena omformulerats till en vision: *Så enkelt som möjligt för så många som möjligt att hitta, förstå och använda geodata* med 7 mål för att uppnå visionen.

Insatsområdena, möjligtvis med undantag av FoU, innehåller verksamheter som måste genomföras för att uppfylla Inspiredirektivet, men som också bidrar till att skapa en infrastruktur för geodata som berör alla användningsområden, användare och producenter. Genom infrastrukturen skapas ett gemensamt sätt att organisera, bygga upp och förvalta, tillgängliggöra och på olika sätt underlätta användningen av geodata i Sverige. Geodataportalen, den nationella metadata-katalogen, harmoniserad information, utbyte av data genom standardiserade tjänster, enklare avtals- och prismodeller, arbetet med att få de gemensamma nationella referenssystemen i plan och höjd införda i alla verksamheter, fora för erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling är alla delar av denna infra-struktur.

Geodatasamverkan

Inspire ställer krav på att informationsansvariga myndigheter⁸ ska tillhandahålla metadata, geodata och geodatatjänster som gör det möjligt att söka efter, titta på och ladda ned geodata; det gäller dels till allmänheten, dels till myndigheter i Sverige och inom EU för myndighetsuppgifter som kan påverka miljön. Enligt direktivet ska data tillgängliggöras, mellan myndigheter kallad *datadelning*, utan att hindras av komplicerade avtals-, avgifts- och licensvillkor.

Lantmäteriet har, inom ramen för Geodatastrategin och i samverkan med Geodatarådet och övriga aktörer, tagit fram en avtalsbaserad modell för datadelning som uppfyller Inspire-direktivets krav kallad Geodatasamverkan.

Avtalet började tillämpas i början av 2011. Under det första året anslöt sig 41 organisationer, varav 21 kommuner. Idag är 192 parter, varav 156 kommuner, anslutna (omsättning 2013?). 36 parter är statliga myndigheter⁹, varav 18 är informationsansvariga enligt Inspire, dvs. tillgängliggör metadata, data och tjänster. Övriga myndigheter och kommuner är rena användare.

En part i Geodatasamverkan tecknar *ett* avtal och betalar *en* årlig avgift för tillgång till samtliga geodata som specificeras i produktkatalog¹⁰. Den årliga avgiftens storlek bestäms av ett antal definierade parametrar, som exempel kan nämnas att avgiften för en kommun varierar från drygt 100 000 kr till drygt 1 mnkr. Summan av de årliga avgifterna fördelas ut till informationsansvariga enligt definierade principer.

⁸ Informationsansvariga svenska myndigheter utpekas i förordningen om geografisk miljöinformation

⁹ 21 länsstyrelser räknat som en part

¹⁰ [produktkatalogen som beskriver vilka data som ingår.](#)

Datadelningen enligt samverkansavtalet är utvidgad i förhållande till Inspires grundläggande krav

- dels genom att det kan omfatta i princip alla typer av geodata och tjänster som är viktiga för myndigheters offentliga uppgifter och har ett allmänt intresse
- dels genom att användningen inte heller är begränsad till miljöändamål, utan att all användning för offentliga uppgifter omfattas.

För informationsansvariga myndigheter finns effektivitetsvinster med att dela mer data än vad grundkraven anger, för användare nyttor av enkel tillgång till mer information. Att här begränsa myndigheternas användning till miljöändamål är heller inte görligt.

Att avgränsa "Inspire-nyttor" (Inspiredata och miljöändamål) från nyttor av infrastrukturen för geodata i stort torde därmed vara mycket svårt.

Grunden för våra nyttobedömningar

Beskrivningen ovan av den nationella infrastrukturen för geodata och Geodatasamverkan avser att belysa svårigheterna att avgränsa nyttor till effekter av Inspire-direktivets genomförande. I följande avsnitt redovisas främst exempel på nyttor som bedöms ha uppstått för de parter som ingår i Geodatasamverkan. Ett avtal, en avgift, mer data utan ökade marginalkostnader är nyttor som hänförs enbart till denna grupp. Tillgång till Geodataportalen, standardiserade tjänster, harmoniserade data, fora för erfarenhetsutbyte och utvecklingssamverkan innebär nyttor inom hela geodatasamhället – och inkluderar t.ex. offentliga parter utanför Geodatasamverkan, allmänheten och näringslivet.

En grov indelning av nyttor kan göras i kategorierna

- nyttor som uppstår hos parter som bidrar med data i Geodatasamverkan, och inte bara tar del av datat ("producenter" = 18 myndigheter),
- nyttor som uppstår hos parter som enbart tar del av datat i samverkan (174 "användare" = 18 myndigheter och 156 kommuner) och
- nyttor som uppstår utanför Geodatasamverkans ramar ("externa" t.ex. offentliga aktörer som inte är parter i Geodatasamverkan, allmänheten och näringslivet)

I nyttoberäkningarna som följer redovisas de 18 som bidrar till datadelningen här enbart som producenter. Många av dem är också stora användare av geodata (som t.ex. SCB, SGU, Trafikverket) och skulle kunna läggas till de 174 som i räkneexemplen redovisas som användare.

Bedömning av nyttor med infrastrukturen för geodata

Utifrån resonemangen i föregående avsnitt gör vi här ett försök att värdera några nyttor av infrastrukturen för geodata i Sverige genom att utgå ifrån, och sätta mått på, några synbara resultat som hittills uppnåtts för olika parter i arbetet med att bygga infrastrukturen. Följande rubriker har använts som grund för att beskriva och värdera några av de hittills uppnådda nyttorna med den svenska infrastrukturen för geodata:

- Geodata finns samlat och väl beskrivet - Geodataportalen.
- Ett avtal, och en årlig avgift, ger tillgång till geodata från 18 myndigheter
- Geodata är harmoniserade och möjliga att kombinera
- Geodata tillhandahålls genom standardiserade tjänster
- Mötesplatser för utveckling och erfarenhetsutbyte har skapats
- Geodata från källan används istället för kopior (ajourhållet och aktuellt data)
- Olika verksamheter använder mer geodata än tidigare, mer data utan marginalkostnadseffekter.

Uppskattade nyttor för respektive punkt ovan redovias nedan. Utifrån *exempel* från verksamheter eller rimlighetsbedömningar har vi försökt omsätta de uppskattade nyttorna i kronor. En schablonlönekostnad om 590 kr per timme har antagits generellt, liksom 1 000 kr per timme för konsultkostnader.

- **Data är väl beskrivet och samlade i en gemensam katalog.**

Den Nationella Geodataportalen

Att söka efter vilka geodata som finns tillgängliga för en uppgift, utvärdera datakvalitet och användbarhet, finna ut hur man får tillgång till den och slutligen genom avtal etc. få tillgång till informationen kostar, både i tid inom den egna organisationen, i tid för avtalstecknande och i form av avgifter. Många användare behöver många olika slags geodata för sin verksamhet, som till exempel kommuner och statliga myndigheter för arbetet med fysisk planering, miljökonsekvensbeskrivningar etc., konsulter som arbetar med uppdrag som är beroende av geodata eller skapar systemlösningar byggda på geodata, eller forskare som hittills särskilt varit hänvisade till ett personligt kontaktnät för att veta vilka geodata som finns, och var de finns.

Inspire-direktivet ålägger medlemsstaterna att ta fram beskrivningar (metadata) för geodata och geodatatjänster. Metadata ska finnas för att användare i olika verksamheter ska kunna söka efter och hitta geodata från olika myndigheter och organisationer. Metadata beskriver till exempel innehåll, aktualitet samt var geodata och geodatatjänster finns och hur man får tillgång till dessa.

För alla parter som använder geodata i sin verksamhet har beskrivningarna, som är samlade i den svenska Metadatakatalogen, inneburit att geodata nödvändigt för en verksamhet har blivit lättare att hitta och få tillgång till. Det finns nu ett ställe att vända sig till för att söka och hitta geodata hos myndigheter och organisationer i Sverige. Nyttorna tillfaller här alla aktörer i samhället, dvs. även de offentliga förvaltningar som inte är med i Geodatasamverkan, den privata sektorn inklusive banker och försäkringsbolag samt allmänheten. Metadata i Metadatakatalogen tillgodoser både kraven från Inspire och ett bredare nationellt behov.

En konsult som till exempel projekterar ett vägbygge i en kommun behöver idag inte längre vända sig till många myndigheter för att få reda på vilken information som finns tillgänglig. Det kan till exempel handla om befolkningsstatistik, människors resvanor, placering av stora arbetsplatser, köpcentra, Va-nät.

Geodataportalen är det myndighetsgemensamma gränssnittet till metadatakatalogen. I portalen finns möjlighet att också visa de geodata som finns tillgängliga och den är också den svenska noden mot Kommissionens Inspireportal som är en gemensam ingång för att söka efter geodata och geodatatjänster i alla medlemsländer. Geodataportalen är också en marknadsplats där dataproducenter i Sverige kan erbjuda geodata och geodatatjänster till användare i samhället i stort, för ökad och breddad användning.

Alla aktörer i samhället har tillgång till Geodataportalen, vilket ger potentiellt mycket stora nyttor. Utgår man enbart från antalet parter i Geodatasamverkan och räknar med att dessa nu sparar i snitt två dagars arbete per organisation och år för att hitta och få tillgång till geodata, så ger det en besparing om knappt 10 000 kronor per part eller ca 1,8 mnkr totalt:

$$16 \text{ timmar} * 590 \text{ kr/tim.} * 192 \text{ parter} = 1\,812\,480 \text{ kr/år}$$

Nyttan med att geodata är väl beskrivet och att beskrivningarna är samlade i en gemensam katalog, tillgänglig via Geodataportalen, kan uppskattas motsvara minst ca **1,8 mnkr** per år bara för parterna i Geodatasamverkan, i form av sparad arbetstid för att hitta och utvärdera data för en uppgift. Nyttor finns dock för alla inom geodatasektorn.

- **Ett avtal och en årlig avgift ger tillgång till geodata från 18 myndigheter**

Enligt Inspire-direktivet ska varje medlemsstat vidta vissa åtgärder för att underlätta delning av geodata och datatjänster mellan sina offentliga myndigheter. Samverkansmodellen (Geodatasamverkan) är den svenska implementeringen av Inspires krav på datadelning som gör det möjligt för användare att få tillgång till geodata och geodatatjänster från de informationsansvariga myndigheterna till en fast årsavgift som bestäms i förväg utifrån ett antal överenskomna parametrar.

Ett avtal

Geodatasamverkan innebär bland annat att bara ett avtal behöver tecknas för att få tillgång till geodata. Detta framhålls av användarna särskilt som en mycket stor nytta – ett bidrag till att väsentligt minska och förenkla administrationen kring avtal och fakturahantering. Tidigare krävdes ibland också ett avtal för varje specifik produkt eller för varje enskild leverans. Varje nytt avtal tog tid och medförde därmed kostnader.

Hos länsstyrelserna, för att ta ett exempel, tecknar nu den centrala it-funktionen ett enda avtal som gäller för alla 21 länsstyrelser, vilket sparar mycket tid och kostnader för alla övriga. Länsstyrelserna lyfter även fram fördelarna med att slippa förhandlingar om kostnader och villkor och att endast en faktura per år ska hanteras för data från 18 dataleverantörer, för användning vid alla 21 länsstyrelser.

Även producenter som tillhandahåller avgiftsfria geodata upplever en nytta av att bara behöva teckna ett avtal, eftersom de på så sätt kan minska sin avtalsadministration. Transportstyrelsen, till exempel, vill av den anledningen lägga in mer av sina geodata i samverkan.

Det är som sagts inledningsvis svårt att kvantifiera nyttor och redovisa dem i monetära termer. Med ovanstående bakgrund gör vi här ett försök. Om man räknar med att användarna av de 192 parter som i dag deltar i Geodatasamverkan nu bara behöver teckna var sitt avtal, istället för ett uppskattat snitt om fem avtal tidigare, och att administration (inklusive fakturahantering) kring varje avtal tidigare tog åtta timmar för organisationen så ger det en nytta om ca 19 000 kronor per användare eller ca 3,3 mnkr:

$$4 \text{ avtal/år} * 8 \text{ timmar} * 590 \text{ kr/tim.} * 174 \text{ användare} = 3\,285\,120 \text{ kr/år}$$

Eftersom varje avtal som användarna tecknar även medför en kostnad i tid för producenterna (myndigheten, i vissa fall återförsäljaren) så ger det motsvarande nytta även hos producenten, dvs. 3 285 120 kr/år (Det motsvarar i snitt 38 avtal per producent som ersätts av samverkansavtalen)

Nyttan med att endast behöva teckna ett avtal istället för flera för att få tillgång till data, kan uppskattas grovt att motsvara minst ca **6,6 mnkr** per år i förenklad administration för parterna som ingår i Geodatasamverkan.

Vi bedömer att detta är lågt räknat. I en PENG-analys av infrastrukturen för geodata som genomfördes 2008¹¹ uppskattar SGU att möjligheten att bara teckna ett avtal för tillgång till geodata skulle minska tiden för avtalsskrivning med 500 timmar per år, minska faktureringstiden med 200 timmar per år och ge en total besparing av över 400 000 kr per år bara för SGU.

¹¹ PENG-analys, En infrastruktur för geodata (2008), SWECO Position

En fast årlig kostnad

Data som är tillgängligt till en fast årlig kostnad istället för särskilda avgifter för varje beställning innebär också att prioritering av köp av geodata och avtalsförhandling inte längre behöver göras inför varje nytt projekt eller budgetår. Användarintervjuerna visar att det ofta har varit mycket tidskrävande och komplicerat att få till avtal, som dessutom måste tecknas på nytt med olika intervall. Det årliga budgetarbetet minskar och tid sparas. Användarna kan nu också smidigt och enkelt lösa tillgång till geodata för projekt eller för konsulter som utför uppdrag åt organisationen när behov uppstår, utan föregående interna budgetdiskussioner eller förhandlingar om avtal för inköp.

Om man räknar med att de 174 parter som är användare av geodata och deltar i Geodatasamverkan nu sparar i snitt två dagars arbete per organisation och år i förhandling och prioritering av vilka data som ska köpas in till organisationen, så ger det knappt 10 000 kr per användare och år, eller ca 1,6 mnkr totalt:

$$16 \text{ timmar} * 590 \text{ kr/tim.} * 174 \text{ parter} = 1\,642\,560 \text{ kr/år}$$

Den sammanlagda nyttan med att data är tillgängligt till en fast årlig kostnad istället för särskilda avgifter för varje beställning, uppskattas motsvara minst ca: **1,6 mnkr** per år i sparad tid för förhandling om och prioritering av vilka data som ska införskaffas.

För kommunerna har nyttan med att data är tillgängligt till en fast årlig kostnad inneburit ett förenklat avtalsarbete internt, mellan de olika kommunförvaltningarna. Tidigare fanns även risk för dubbelinköp och inköpen gjordes många gånger direkt från verksamheten, eventuellt via konsult, och kunde inte återanvändas internt.

Ett exempel är Göteborgs stad, där tidigare alla 21 stadsdelsförvaltningar måste komma överens om en budget för datainköp, och vilka data som det var mest angeläget att få tillgång till. Genom att data nu är tillgängligt till en fast årlig kostnad sparas mycket tid som annars hade behövts för budgetprocess och förhandling inför köp av data. Inspirerad av Geodatasamverkans affärsmodell har Göteborg också tagit fram en intern finansieringsmodell med egna parametrar och ett internt avtal som ersätter tidigare avtal med förvaltningarna.

Om man räknar med att varje stadsdelsförvaltning sparar två dagars budget/förhandlingsarbete ger det en besparing om ca 200 000 kr per år:

$$16 \text{ timmar} * 590 \text{ kr/tim.} * 21 \text{ förvaltningar} = 200\,000 \text{ kr/år}$$

Göteborg är en av tre storstadskommuner och inte representativ för alla kommuner i Geodatasamverkan. Kommunerna är väldigt olika vad gäller organisation och hur kostnader fördelas internt. Det är dock rimligt att anta att besparingar sker i alla kommuner genom det förenklade avtals- och faktureringsförfarandet.

Om övriga 155 kommuner i Geodatasamverkan antas spara i vart fall 20 % av vad Göteborg sparar ger det 40 000 kr, eller drygt 1,5 arbetsvecka, per kommun.

$$20\% * 200\ 000\ \text{kr} * 155\ \text{kommuner} = 6\ 200\ 000\ \text{kr/år}$$

Den sammanlagda nyttan med att data är tillgängligt till en fast årlig kostnad istället för en rörlig, uppskattas motsvara minst ca: **6,2 mnkr** per år i sparad tid för intern förhandling om och prioritering av vilka data som ska införskaffas i en kommun.

- **Geodata är harmoniserade och möjliga att kombinera**

För att kunna lösa en uppgift är många användare beroende av uppdaterade och harmoniserade geodata från ett flertal dataproducenter. Tidigare har geodata oftast levererats i en mängd olika producentberoende format och med varierande kvalitet på beskrivning av datat. En uppskattning visar att så mycket som 20-30% av kostnaderna för inköp av geodata till ett projekt har utgjorts av arbete med att anpassa geodata till den egna verksamheten.

För användarna är möjligheten att enkelt, utan anpassning, kunna kombinera data därför av stor nytta. Detta är också en av grunderna för Inspire-direktivets krav. Särskilt för gränsöverskridande arbete eller när man arbetar över större geografiska områden och med geodata från flera olika geodataproducenter. Vid exempelvis en naturolycka är det avgörande att användaren har tillgång till all nödvändig geodata och att dessa enkelt kan kombineras för att snabbt kunna skapa en bild av situationen för att minimera konsekvenser av olyckan.

Andra exempel är till exempel är kartläggning av skyddsvärda objekt, riskanalyser eller bedömning av konsekvenser av en händelse. Forskning om hur föroreningar sprids i luft och vatten mellan olika länder är ytterligare exempel där tillgång till och möjlighet att kombinera information från en mängd olika dataproducenter, är en kritisk faktor.

Enligt Inspire-direktivet ska informationsansvariga myndigheter och organisationer tillhandahålla harmoniserade datamängder under 34 specificerade teman. (33 i den svenska förordningen om geografisk miljöinformation) Det finns s.k. genomförandebestämmelser för interoperabilitet¹² där krav på såväl referenssystem, dataformat som ingående objekttyper anges.

Nyttan av att geodata finns i ett gemensamt referenssystem, till exempel, har också uppmärksammats i den Digitala agendan för Sverige och Lantmäteriet har uppdraget att stödja såväl myndigheter som

---

12

http://www.geodata.se/upload/dokument/Inspire/datasepcifikationer/ir_interoperabilitet.pdf

kommuner i övergången till ett gemensamt referenssystem. Lantmäteriet har även fått ett särskilt uppdrag att påskynda detta arbete.

Nyttorna av harmoniserade och kombinerbara datamängder finns inom hela geodatasektorn. Utgår man endast från antalet parter i Geodatasamverkan, och räknar med att dessa nu sparar i snitt motsvarande två dagars arbete var med att anpassa data till sin egen verksamhet så ger det knappt 10 000 kronor per part och år eller knappt 1,8 mnkr totalt.

$$16 \text{ timmar} * 590 \text{ kr/timmen} * 192 \text{ parter} = 1\,812\,480 \text{ kr/år}$$

Den sammanlagda nyttan med att geodata är kombinerbara uppskattas motsvara minst ca: **1,8 mnkr** per år enbart för parterna i Geodatasamverkan, i form av sparad tid för anpassning av geodata till den egna verksamheten.

- **Data tillhandahålls via standardiserade tjänster**

Inspire-direktivet ställer krav på att datadelning ska kunna ske genom standardiserade sök-, visnings-, nedladdningstjänster.

Geodatatjänsterna gör det möjligt att få tillgång till aktuella data direkt från dataproducenten – det som behövs och då det behövs. Det har effektiviserat verksamheter på många sätt, bl.a. minskat kostnaden för överföring och dubbellagring av data. Geodatatjänsterna ger nytta till hela geodatasamhället, inte bara parter inom geodatasamverkan.

Tillhandahållandet av Lantmäteriets ortofoton via en visningstjänst är t.ex. en av de mest använda tjänsterna från Lantmäteriet. Ortofoton är information som kräver mycket lagringsutrymme, vilket i sin tur ger höga förvaltningskostnader. Genom att Lantmäteriets ortofoton nu anropas via en visningstjänst direkt från Lantmäteriet behövs inte längre lokal lagring hos användarna.

Om man antar att förvaltningskostnaderna hos användarna är de samma som Lantmäteriets, samt att ortofoton tidigare bara lagrats en gång extra, dvs. ortofoton för samma område har bara funnits lagrat hos ytterligare *en* organisation, så motsvarar det en besparing i förvaltningskostnader motsvarande 3 500 000 kr/år¹³ enbart för ortofoton. I realiteten torde dubbellagringen varit mångdubbel. Effekten av ett tjänstebaserat tillhandahållande av andra dataslag har inte analyserats

Även internt i organisationerna minskar kostnaderna för dubbellagring. Länsstyrelserna, till exempel, har byggt upp en central lagringsmiljö för data från alla länsstyrelser. Från den centrala lagringsmiljön tillhandahålls data via tjänster direkt till de olika handläggarna när behov uppstår. Länsstyrelserna uppskattar grovt att detta har inneburit en besparing av motsvarande 10 årsarbetskrafter samt betydande besparingar i drift och underhåll av it-miljöer. Länsstyrelserna hör till skaran informationsansvariga myndigheter enligt Inspire och tillhandahåller

¹³ SLA-kostnad Lantmäteriet 2013

också tjänster externt. Inspire och skapandet av den nationella infrastrukturen för geodata kan sägas ha påskyndat utvecklingen av ett tjänstebaserat tillhandahållande också internt inom olika verksamheter.

Antaget att kostnaderna för lagring av data minskar även för de 15 större kommunerna, dvs. de kommuner som serverar sina förvaltningar på liknande sätt som länsstyrelsen i Västra Götaland serverar övriga länsstyrelser och att den besparingen motsvarar 200 000 kr/år, det vill säga ungefär en femtedel av länsstyrelsernas uppskattning, så motsvarar det en total besparing av 3 mnkr per år.

$$200\,000\text{ kr/år} * 15\text{ kommuner} = 3\,000\,000\text{ kr/år}$$

Det innebär att den samlade nyttan med att data tillhandahålls via standardiserade tjänster uppskattas motsvara minst ca: **6,5 mnkr** per år bara i form av minskade förvaltningskostnader för lagring av data.

Som jämförelse kan noteras att i den PENG-analys som gjordes 2008¹⁴ uppskattades effekten för SGU av ett tjänstebaserat tillhandahållande till ca 100 000 kr/år för minskade mjukvarukostnader och därutöver förväntades minskade drifts- och underhållskostnader för databaser motsvarande 3 arbetsmånader per år. I rapporten pekade man även på de besparingar som sker genom att ett större antal organisationer slipper inköp av var sin server för 200 000 kr styck.

- **Mötesplatser för erfarenhetsutbyte har skapats**

Arbetet med implementeringen av Inspire har nödvändiggjort bildandet av fora för att diskutera genomförandet av Inspire, bland annat Inspire arbetsgrupp som består av representanter från alla myndigheter med informationsansvar enligt förordningen om geografisk miljöinformation, Miljö- och Socialdepartementen, SKL samt SIS/Stanli.

Inom Inspire arbetsgrupp har även sju Temasamordningsgrupper bildats. Det finns även ett Tekniskt forum för tolkning av Inspires regelverk ur ett tekniskt perspektiv. Grupperna ger möjlighet för myndigheterna att stötta varandra i olika frågor som rör implementeringen.

En stor nytta med dessa fora för erfarenhetsutbyte, som flera myndigheter lyfter fram, är det kontaktnät som bildats för att ta del av kunskap och erfarenhet från andra myndigheter, samt att myndigheterna i större utsträckning samarbetar kring utveckling av tekniska lösningar än man gjorde tidigare.

SOS Alarm, som är en informationsansvarig organisation, anser att skapandet av nätverk är en stor fördel med geodatasamverkan. Nätverkandet ger mycket information och många idéer från andra. Andra myndigheter, till exempel Jordbruksverket, hämtar nu i dialogen med andra myndigheter, tips och idéer om olika plattformar och

---

14 PENG-analys, En infrastruktur för geodata (2008), SWECO Position

lösningar, om kombinationer av geodata och goda exempel på hur geodata kan användas i verksamheten.

Det har också bildats ett nordiskt nätverk för Inspire-frågor. Nätverket består av de nordiska kontaktpunkterna och ansvariga departement, tillsammans med experter inom olika sakområden. Syftet med nätverket är att utbyta erfarenheter och information, samt vid behov enas om gemensamma nordiska ståndpunkter. Utvecklingen av Geodataportalen har också gjorts inom ramen för det nordiska samarbetet för att på så sätt bättre nyttja tillgängliga resurser.

Värdet av att fora för erfarenhetsutbyte har skapats är svårt att beräkna. Om man antar att sparad konsulttid för utveckling och underhåll av såväl it-miljö som av data och tjänster i infrastrukturen motsvarar en veckas konsulttid per år för 10 myndigheter, till en schablonlönekostnad av 1 000 kr/timmen, så ger det 40 000 kr per myndighet och år eller totalt 400 000 kronor:

$$40 \text{ timmar} * 1\,000 \text{ kr/timmen} * 10 \text{ myndigheter} = 400\,000 \text{ kr/år}$$

Den sammanlagda nyttan med att fora för erfarenhetsutbyte har skapats uppskattas motsvara minst ca: **0,4 mnkr** per år i minskade konsultarvoden, framför allt för de dataproducerande myndigheterna - här räknat på 10 av 18 myndigheter.

- **Geodata från källan istället för kopior av databaser används (ajourhållet och aktuellt data)**

En av grundprinciperna för Inspire och en väl fungerade infrastruktur är att geodata samlas in en gång och förvaltas på den nivå där det görs mest effektivt för att sedan delas mellan alla nivåer inom förvaltningen, både stat och kommun. Det innebär bland annat att alla parter i Geodatasamverkan nu får tillgång till geodata direkt från källan (dataproducenten).

En effekt av detta är bland annat att datat lättare kan användas i myndighetshandläggning och kan ligga till grund för delvis automatiserade rutiner. Detta ger snabbare handläggningstider och säkrare beslut, till nytta för enskilda, företag och offentlig sektor. Länsstyrelserna framhåller till exempel att de tidigare lade mycket tid på att hitta och bearbeta data från olika handläggnings- och arkivsystem men att man nu kan få tag i aktuella data via tjänster från ett system. Genom en ökad och förenklad tillgång till geodata ökar dessutom kvaliteten i de beslut som tas, till exempel vid olika typer av tillståndsärenden. Beslut tas på gemensamma och aktuella data vilket gagnar sakägare sett även ur ett kvalitetsperspektiv.

Hur mycket tid som sparas framgår inte i intervjuunderlaget, inte heller på vilket sätt besluten blir säkrare. Också myndigheten sparar rimligen tid på en effektivare handläggning.

Värdet av snabbare handläggningstider för sakägare/sökanden har inte bedömts heller inte effektiviseringen hos myndigheterna. Däremot är det möjligt att uppskatta ett "existensvärde", det vill säga det värde en individ kan vara beredd att betala för att en specifik nytta även om hon vet att hon aldrig själv kommer att komma i kontakt med den.

Om man antar att en enskild person är beredd att betala 1 kr/år för snabbare handläggningstider och att en miljon enskilda kan tänkas göra detta, så ger det

$$1 \text{ kr/år} * 1\,000\,000 \text{ privatpersoner} = 1\,000\,000 \text{ kr/år}$$

Detta innebär att den sammanlagda nyttan för privatpersoner med snabbare handläggningstider uppskattas motsvara minst ca 1 mnkr per år.

Det har inte varit möjligt att beräkna nyttan av snabbare handläggningstider för enskilda, offentlig sektor eller företag, men exemplet ovan ger en indikation av den potential som infrastrukturen har för en effektivare statsförvaltning och dess nytta omsatt i ett ekonomiskt värde.

Tillgång till data direkt från källan ger nyttor i många verksamheter. För SOS Alarm t.ex. är det kritiskt för verksamheten att ha uppdaterade adressuppgifter. Från att tidigare ha uppdaterat adresser en gång per år görs det nu en gång per månad. De tätare uppdateringarna har minskat antal avvikelser, där man skickat ett utryckningsfordon till fel plats. Tidigare sökte operatörerna på adresser i "Eniro" och "Hitta", men nu görs sökningar i det interna verksamhetssystemet som är kopplat till Lantmäteriet. Det underlättar hela processen och har drivit på utveckling av det egna systemet för att förbättra stödet, till gagn för de personer eller verksamheter som behöver assistans.

Trafikverket har en handledning som tar upp olycksvärdering i samband med trafiksäkerhet¹⁵. I rapporten anges principer för hur värden för olika typer av trafikolyckor kan beräknas. Detta skulle i delar kunna vara överförbart på antal sparade människoliv tack vare att antal avvikelser hos SOS Alarm minskar. I handledningen anges riskvärderingen för ett dödsfall motsvara drygt 22 miljoner kronor och en svårt skadad 3,7 miljoner kronor. I denna sammanställning har det dock inte ansetts som meningsfullt att försöka göra någon beräkning på detta underlag.

- **Olika verksamheter använder mer geodata**

För såväl statliga myndigheter som kommuner har interna processer kunnat effektiviseras genom att mer geodata är tillgängliga från andra parter. Behovet av egen insamling av data har minskat liksom behovet av att t.ex. kontrollera förhållande på plats. Många har också sett över

¹⁵ Samhällsekonomiska principer och kalkylvärden för transportsektorn: ASEK 5, Trafikverket, version 2012-05-16

sin interna struktur, systemstöd och bytt plattformar för att bättre tillgodogöra sig den nya teknikens fördelar.

För Svenska Kraftnät t.ex. har tillgången till mer geodata gjort att mer förberedande arbete på hemmaplan, med bättre underlag, väsentligt reducerat behovet av fältarbete. Tidigare behövde man ibland även använda helikoptrar för flygfotografering och laserscanning, som komplement till fältdata.

Gävle kommun nämner som exempel en inmätning av ett område på Eskön vid Gävlekusten. Arbetet i fält tog 3-4 veckor. Med tillgång till den nya höjdmodellen genom Geodatasamverkan hade fältarbetet tagit en dag och det hade blivit väsentligt billigare för markägarna. Tillgång till mer data sparade också minst en veckas mättid i fält för planering av en ny skidlift i Gävle kommun.

Om man räknar med att alla parter i Geodatasamverkan nu sparar i snitt motsvarande en veckas arbete i fält, eller på annat sätt effektiviserar sina processer så ger det:

$$40 \text{ timmar} * 590 \text{ kr/timmen} * 192 \text{ parter} = 4\,531\,200 \text{ kr/år}$$

Tillgång till mer data har även skapat möjlighet för användarna, särskilt på kommunnivå, att utveckla verktyg för att samla in information om brister som måste åtgärdas. Gävle kommun till exempel, har tagit fram tjänster som enskilda kan nyttja för att meddela skador på gatunätet som behöver åtgärdas, eller var det finns trasiga gatlyktor. Detta sparar tid för "felsökning" av kommunens personal och ger dessutom allmänheten en bättre service. Liknande tjänster finns även i flera andra kommuner.

Nyttan är svårt att beräkna. Om man antar att sparad arbetstid för att samla in information om brister som måste åtgärdas i snitt motsvarar en vecka per år för varje kommun i Geodatasamverkan så ger det:

$$40 \text{ timmar} * 590 \text{ kr/timmen} * 156 \text{ parter} = 3\,681\,600 \text{ kr/år}$$

Den sammanlagda nyttan med att mer data än tidigare är tillgängligt, uppskattas motsvara minst ca: **8,3 mnkr** per år i sparad arbetstid genom effektivare interna processer.

Myndigheternas och kommunernas tillgång till ajourhållna data av hög kvalitet har även minskat kostnaderna hos användarna för arbete med intern kvalitetshöjning genom att data från olika källor kan verifieras mot varandra. SCB använder till exempel den ökade tillgången till geodata som underlag för kvalitetshöjning av sina egna data, särskilt tillgång till ortofoton för verifiering. Gävle kommun ser också att tillgång till ajourhållet och uppdaterat geodata bidrar till att vidareförädla och höja kvalitén på deras egna data. Ett exempel är att med hjälp av den Nationella Höjdmodellen kunna höja kvalitén på höjddata.

Länsstyrelserna lyfter även fram att den ökade exponeringen av geodata, genom att mer geodata än tidigare är tillgängligt, innebär att användare

kommer att hitta fel i det geodata som tillhandahålls, och förhoppningsvis återföra detta, vilket bidrar till en kvalitetshöjning.

Sammantaget leder höjd kvalitet i geodata att beslut som fattas med dessa geodata som underlag blir mer tillförlitliga och säkrare (mer rättssäkert) och dessutom ökar användbarheten av geodata i e-förvaltningssammanhang - med mer automatiserade beslutsprocesser. I ett bredare perspektiv så leder detta även till att geodata med ökat tillförsikt kan användas till exempel för att analysera effekter av olika alternativa åtgärder i samhället och ökar därmed förutsättningarna för en sund och hållbar samhällsutveckling. Forskning, brottsbekämpning, opinionsbildning och miljö är andra områden som gagnas av höjd kvalitet.

Det är svårt att uppskatta värdet av ökad kvalitet i data. Även om det ekonomiska värdet för geodata i Europa som helhet uppskattas till ca: 35 miljarder euro per år¹⁶ så kan inte infrastrukturens bidrag till detta räkas lika högt. Det kan däremot vara rimligt att utgå från att infrastrukturens bidrag till värdet av geodata i Sverige motsvarar den summa som ligger som underlag till den affärsmodell som används inom Geodatasamverkan, det vill säga 100 000 000 kronor per år.

Om man antar att värdet av ökade nyttor av högre datakvalitet motsvarar 5 % av det totala värdet av data som är infrastrukturens bidrag, så ger det:

$$100\,000\,000 \text{ kr/år} * 0,05 = 5\,000\,000 \text{ kr/år}$$

Den sammanlagda nyttan av att mer data, av högre kvalitet, än tidigare är tillgängligt och används uppskattas motsvara minst ca 5 mnkr per år
--

Tillgången till den ökade mängden geodata genom Geodatasamverkan, utan marginalkostnadseffekter, har för vissa användare också öppnat ögonen för nya användningsområden och möjligheter. Både myndigheter och kommuner framhåller att de har fått tillgång till viktig geodata som de tidigare avstått från att införskaffa. SGI med flera är även nöjda med att nu kunna ta hem riktigt geodata över ett område man är intresserad av och testa, till skillnad från tidigare då man många gånger endast fick tillgång till geodata över testområden som inte alls berörde den aktuella frågan.

Hur mycket geodata som man tidigare avstod från att köpa in är svårt att uppskatta. I en rapport framtagen inom Havsmiljöutredningen¹⁷ tillfrågades berörda myndigheter om ungefärliga kostnader per år för de geodata som man avstod från att köpa. Resultatet visade att det sammanlagda beloppet för de myndigheter som ingick i utredningen

¹⁶ Pira et al. 2000, i Geografisk informationspolitik i Europa: Rekommendationer till handlingsplan (2003), IST-2000-29493

¹⁷ Kostnader för kunskap inom svensk havsmiljöförvaltning (2008), Andrea Morf och Lotta Silfver

uppgick till mellan 10 och 17 miljoner kronor per år. Kommunernas behov av geodata som de avstod från att köpa in är inte med i uppskattningen, men borde rimligen vara i samma storleksordning.

Givet att iakttagelserna från utredningen fortfarande är aktuella, och att nyttan av att dessa geodata överstiger inköpskostnaden, så motsvarar värdet av detta, exklusive kommunerna minst 13 500 000 kr per år.

Detta innebär att den sammanlagda nyttan med att mer geodata än tidigare är tillgängligt uppskattas motsvara minst ca **13,5 mnkr** per år i form av tillgång till viktig geodata som användarna tidigare avstått från att införskaffa på grund av kostnadsskäl.

För den privata sektorn har möjligheterna att genomföra uppdrag för parterna i Geodatasamverkan ökat, mer data är nu tillgängligt för verksamheterna. Nya applikationer och systemlösningar efterfrågas. Offerterna behöver heller inte längre inbegripa kostnader för att hitta och bearbeta data. Det innebär lägre offerter vilket i sin tur ger möjlighet att finansiera fler uppdrag.

I den PENG-analys som SWECO gjorde 2008¹⁸ nämns att om infrastrukturen bidrar till en ökad omsättning för SWECO med ytterligare 1 % varje år, med bibehållen rörelsemarginal, ger det ett förbättrat rörelseresultat motsvarande 17 miljoner kronor per år bara för SWECO. Uppskattningen bygger på oförändrade datapriser. Sänks datapriserna blir vinsterna större.

I samma rapport säger ESRI att merparten (cirka 80 %) av frigjord tid är att hänföra till effektivare datahantering i uppdrag, det vill säga för att hitta och bearbeta data. En del av denna "onödiga" databearbetning i projekt kan ESRI ta betalt för men långt ifrån allt. Den tiden kan istället användas i andra (nya) uppdrag, som ESRI idag kanske får tacka nej till – vilket ger högre omsättning.

Om man antar att den ökade omsättningen för alla företag inom den privata sektorn endast skulle motsvara den ökade omsättningen för SWECO, så ger det en ökad omsättning motsvarande 17 000 000 kr/år

Detta innebär att nyttan med att mer data än tidigare är tillgängligt för företag inom geodatasektorn motsvarar minst ca **17 mnkr** per år i form av ökad omsättning.

---

18 PENG-analys, En infrastruktur för geodata (2008), SWECO Position

- **Sammanfattning av nyttoexemplen**

Resultat	Observerade nyttor	Nyttor tillfaller	Beräknad nytta i kronor för
Geodata är väl beskrivet och beskrivningarna är samlade i en gemensam katalog. Geodataportalen	Data nödvändigt för en verksamhet har blivit lättare att hitta och utvärdera	Hela Geodatasektorn	1 800 000 <i>Sparad tid för att hitta och värdera data för parter i Geodatasamverkan</i>
Bara ett avtal behöver tecknas för att få tillgång till geodata från 18 myndigheter – en fast årlig avgift	Minskad och förenklad administration av avtal	Geodatasamverkan producenter och användare	6 600 000 <i>Förenklade avtalsförhandlingar, administration av avtal, fakturering mm för alla parter i Geodatasamverkan</i>
	Förenklat budgetarbete för inköp av data till en organisation	Geodatasamverkan Användare	1 600 000 <i>Sparad tid för särskilda prioriteringar och förhandlingar om inköp av data – för Användare i Geodatasamverkan</i>
	Förenklad intern hantering av geodatabeställningar hos kommuner	Geodatasamverkan Användare	6 200 000 <i>Internt årligt Budgetarbete, samordning av inköp av data etc. som förenklas för Användare i Geodatasamverkan</i>
Geodata är möjliga att kombinera	Mindre tid krävs för anpassning av data till en verksamhet	Hela Geodatasektorn	1 800 000 <i>Sparad tid för anpassning av data till egna verksamheten – räknat på parterna i Geodatasamverkan</i>
Geodata tillhandahålls via standardiserade tjänster	Effektivisering av drift och IT-miljö	Hela Geodatasektorn	6 500 000 <i>Minskade kostnader för lagring av data, gm tjänsterna. Här räknat på dubbellagring av Lantmäteriets ortofoton samt besparingar hos 15 kommuner.</i>
Forum och mötesplatser för erfarenhetsutbyte har skapats	Ett ökat samarbete mellan olika aktörer	Geodatasamverkan Inspire-nätverket Övriga intressenter	400 000 <i>Minskade kostnader för konsulttjänster genom erfarenhetsutbyte och tekniskt samarbete. 5 dagar per år var för 10 myndigheter.</i>
Geodata från källan istället för kopior av geodata används (ajourhållet och aktuellt data)	Snabbare handläggningstider med säkrare och riktigare beslut	Hela Geodatasektorn, gm avtal enkelt för Geodatasamverkande. Enskilda, Företag, Myndigheter	1 000 000 <i>Räknat på att en miljon privatpersoner är beredda att betala 1 kr per år för snabbare handläggning ("existensvärde")</i>

Resultat	Observerade nyttor	Nyttor tillfaller	Beräknad nytta i kronor för
Olika verksamheter har tillgång till mer geodata än tidigare genom Geodatasamverkan (men också utanför denna)	Effektivisering av interna processer	Offentlig sektor och dess "kunder"; enskilda, företag, myndigheter	8 300 000 <i>Parterna i Geodatasamverkan sparar en vecka per år i effektivisering t.ex. minskat fältarbete, effektiv underhållsplanering etc</i>
	Beslutsunderlag med högre kvalitet		5 000 000 <i>Mer data av högre kvalitet ger nyttor i myndighetshandläggning - 5 % av geodatasamverkans affärsmodell (100 mnkr)</i>
	Bättre utvecklingsmöjligheter, service och verksamhet		13 500 000 <i>Tidigare marginalkostnadseffekter undanröjda för parter i Geodatasamverkan. I utvecklingsverksamhet, projekt mm. nyttjas nu de data som ger en effektiv verksamhet, inte de data som ryms inom en budget.</i>
	Fler uppdrag för konsulter	Näringslivet	17 000 000 <i>Bedömning av ökad marknadspotential för uppdrag genom infrastrukturen som ger ökad tillgång till geodata och tjänster</i>